بارودۆخی سیاسی تورکیا لەنێوان ساڵانی ١٩٤٦ تا ١٩٥٠.. فەنک ڕەمەزان حمد

دوای سەرهەڵدانی ئۆپۆزسیۆن لە ٢١ ی تەمموزی ١٩٤٦ یەکەم هەڵبژاردن ئەنجامدرا . ئەم هەڵبژاردنە لە چوارچێوەی فشارێکی زۆری پارتی گەلی کۆماری بەڕێوەچوو ، بەهۆی پێدانی بەرتیلی زۆر بە خەڵک و ترساندنی خەڵک . لە ٢٣ ی تەمموزی سالی ١٩٤٦ ئەنجامی هەڵبژاردن ئاشکرا کرا ، کە پارتی گەلی کۆماری ٢٩١ کورسی و پارتی دیموکرات ٦٢ کورسی و سەربەخۆکان ١٢ و پارتەکانی تر هیچیان بە دەست نەهێنا . دوای هەڵبژاردن کازم قەرەبەکر بە سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی و ڕەجەب بەکر بە سەرۆک وەزیران دانرا . سەردەمی ڕەجەب بەکر بە نوێنەری باڵی توندڕەو لە ناو پارتی گەلی کۆماری ناسرابوو . ئامانجی حکومەتەکەی لێدانی دەنگی رۆژنامەکانی ئۆپۆزسیۆن و دژایەتی کردنی دیموکراتی بوو ، لەم رووشەوە توندڕەوەکانی ناو پارتی گەل پاڵپشتیان دەکرد .لەڕووی سیاسەتی دەرەکی پەیوەندی توندی لەگەڵ ئەمریکادا هەبوو، لە پرۆژی ترومان هاوکاری لە ئەمریکا وەردەگرت. لە١٢ی تەموزی ١٩٤٧رێکەوتنی لەگەڵ ئەمریکا بەست ،لەڕووی سیاسەتی ناوخۆی بریاری دا پەیوەندی نێوان کەرتی تایبەت و کەرتی حکومەت بەهێز بکات،دابەزاندنی نرخی لیرە بەرامبەر دۆلار، درێژکردنەوەی حوکمی عورفی، دەکرکردنی یاسای یەکێتی سەندیکای کارو خاوەنکارەکان لە١٩٤٧،لە ئابی ١٩٤٧دەستی لەکارکێشایەوە.

لە تشرینی دووەمی ١٩٤٧حسن ساکای بووە سەرۆک وەزیران ،لەسیاسەتی دەرەکی هەوڵدان بۆ نزیک بوونەوە لە ئەمریکا. لە تەموزی ١٩٤٨رێککەوتنامەیەکی لەگەڵ ئەمریکا بەست بۆ وەرگرتنی هاوکاری لەپرۆژەی مارشال. دانانی بابەتی ئاینی لەقوتابخانەکان، ئەمەش لە حوزەیرانی ١٩٤٨ بەهۆی ململانێ و دەستی لەکارکێشانەوەی خۆی راگەیاند.

حکومەتی شەمسەدین گۆناڵتای لەکانوونی دووەمی ١٩٤٩پێکهات ،هەولیداوە شکۆ بە پارتی گەلی کۆمار بگەڕێتەوە، لەگەڵ پارتی دیمرکرات ڕێکەوتنامەی بەست لەشوباتی ١٩٥٠.

سیاسەتی تورکیا بەرامبەر بە ئایین

لەنێوان ساڵانی ١٩٤٧و١٩٥٠ بەهۆی سەرهەڵدانی ئۆپۆزسیۆن، ڕێگای خۆش کرد بۆ زیاد بوونی جموجۆلی ئاینی لە تورکیا. گەشەکردنی ئیسلامی

سیاسی لەژیانی سیاسی تورکیا، باشترین رێگا بوو بۆ رێگریکردن لە بڵاوبوونەوەی بیری کۆمۆنیزم و گەرانەوە بوو بۆ ئاین.